

Oslo, den 15. mars 2018

Høringsinnspill – Etableringshindringer i dagligvaresektoren

Circle K Norge AS har mottatt høringsnotat i form av rapport om etableringshindringer i dagligvaresektoren. Vår virksomhet spiller en ledende rolle innen norsk servicehandel, og vi ønsker å gi våre kommentarer i anledning høringen.

Vi er også kjent med at departementet planlegger en innspillkonferanse i anledning konkurransesituasjonen i dagligvaremarkedet. Vi har et sterkt ønske om å bidra med faglig innsikt på denne konferansen, og håper departementet finner plass for oss. Vårt ønske må spesielt sees i lys av at vår bransje og vår virksomhet er de nærmeste, og sannsynligvis eneste, som kan bidra til å gi de etablerte dagligvareaktørene økt konkurranse.

Vår virksomhet

Circle K Norge AS (tidligere Statoil Fuel & Retail Norge AS) er en landsdekkende kjede som består av 298 fullservicestasjoner hvorav 50 er egneide, mens 248 er drevet av franchisetakere. 50 % av butikkene ligger i distriktene, 40 % langs innfartsårer og i byer og 10% langs motorvei. Vi representerer en kjede med nesten 250 små og mellomstore bedrifter med 2500 ansatte spredt over hele Norge. Dette er aksjeselskaper med butikker med god nærhet til folk på lik linje med norsk dagligvare. Vi omsetter for over 12 milliarder kroner og har ca. 200.000 kundebesøk hver dag. Vi er en meget sentral aktør i mange lokalsamfunn og viktig servicetilbud for folk som ferdes langs veien. Vi er eid av en av verdens største convenience-aktører, Alimentation Couche-Tard og besitter betydelig erfaring og innsikt om convenience.

Våre vurderinger i anledning høringsnotatet

Rapporten fra Oslo Economics tegner etter vår oppfatning et riktig bilde av dagens situasjon i dagligvaremarkedet. Vi registrerer også at vurderingene i rapporten som NFD har mottatt ikke skiller seg vesentlig fra innholdet i en bransjerapport bestilt av vår hoved- og arbeidsgiverorganisasjon Virke KBS i 2016. Spesielt ber vi departementet legge merke til vurderingene Oslo Economics beskriver på side 45 i rapporten:

«Dersom en regulering fører til ulike rammebetingelser for ulike markedsaktører, kan dette redusere muligheten for at tilgrensende næringer kan etablere konkurrerende virksomhet. Et eksempel på dette er alkohollovgivningen, der (...) servicehandelen kan svekkes som konkurrenter til de tradisjonelle dagligvarebutikkene.

Og:

«Ulike rammebetingelser knyttet til varer som kan omsettes er særlig uheldig ettersom forbrukere foretrekker å samle sitt dagligvarekjøp på ett sted. Dersom en essensiell vare ikke er tilgjengelig i en butikk, flytter forbrukeren gjerne hele innkjøpet av dagligvarer til en annen

butikk. Uten å kunne tilby et fullstendig varesortiment, kan det derfor hende at forbrukerne flytter hele sin handlekurv bort fra eksempelvis en nettaktør uten alkoholbevilgning til en tradisjonell dagligvarebutikk. Muligheten for andre typer aktører å etablere seg, eller å ekspandere, som konkurrenter til tradisjonelle dagligvarekjeder blir dermed begrenset».

Slik vi vurderer det, er alkoholforskriftens paragraf 3-4 som medfører at kiosker og bensinstasjoner ikke kan få innvilget salgsbevilgning for alkoholholdige drikkevarer i gruppe 1, et sentralt hinder for at vi kan utøve sterkere konkurransepress mot dagligvarenæringen. Dette avledet av alkoholholdige drikkevarer i gruppe 1 representerer dagligvarenæringens viktigste varekategori målt ved omsetning. Den aktuelle varekategorien genererer i tillegg betydelig trafikk til butikk og meromsetning, og er således svært viktig for å sikre et tilstrekkelig omsetnings- og fortjenestegrunnlag på forhandlernivå.

Virke KBS har gjort oss oppmerksom på at Konkurransetilsynet ved flere anledninger har advart mot dagens regulering av KBS-næringen. Vi stiller oss bak Konkurransetilsynets vurderinger av at dagens salgsbevillingsforbud er en direkte diskriminering av de utsalgsstedene som faller inn under betegnelsen kiosk eller bensinstasjon. Sett i lys av at man over tid har vært opptatt av å øke konkurransesituasjonen i dagligvaremarkedet, er vi overrasket over den manglende politiske viljen til å endre alkoholforskriftens paragraf 3-4. Vi håper NFD gjennom sitt pågående arbeid knyttet til etableringshindringer i dagligvaresektoren kan bidra til en endring av gjeldende regulering.

Vi understreker samtidig at Circle K ikke ønsker en generell liberalisering av alkoholpolitikken. Vi opplever det imidlertid som svært uheldig og urimelig at ikke bensinstasjoner og dagligvarebutikker har like konkurransevilkår, og anmoder med dette om at man endrer/fjerner alkoholforskriftens paragraf 3-4. Slik vi vurderer det, bør kommunen avgjøre søknader om salgsbevilgning for alkohol uavhengig av om det er dagligvarebutikker, kiosker eller bensinstasjoner som søker om dette. Alternativt, må myndighetene sørge for konkurranse på like vilkår ved å vurdere om alkoholholdige drikkevarer i gruppe 1 kun skal tillates omsatt av Vinmonopolet eller på annen ikke-konkurransevidende måte.

Vi ønsker å være en reell utfordrer

Vi er bekymret over at vi, i en tilspisset konkurransesituasjon, ikke har anledning til å tilby samme vareutvalg som våre konkurrenter i dagligvarekjedene. Dette samtidig som politikerne etterlyser virkemidler for å øke konkurransen i dagligvaremarkedet. Likestilling av rammevilkår vil kunne skape en helt annen dynamikk i konkurransen mellom KBS-aktørene og dagligvare. Serveringssteder kan både skilte og etablere ladestasjoner på samme måte som dagligvare setter opp drivstoffanlegg utenfor sine butikker og fører alle de samme varene som KBS-bransjen gjør. I tillegg har de varer som vi ikke får lov til å selge. Dette mener vi er gode eksempler på konkurransevidning. Utviklingen de siste årene har satt dagligvareomsetningen hos oss under betydelig press. Dette reduserer blant annet vår mulighet til å ha tilstrekkelige volumer for å vurdere etablering av egne distribusjonskanaler og dermed være uavhengig av dagligvareleverandørenes grossistvirksomhet.

Våre eiere har et ønske om å utvikle Circle K videre til beste for alle våre forhandlere og ansatte. Dette medfører også at vi gjerne inntar en sterkere posisjon i det norske dagligvaremarkedet så fremst myndighetene viser vilje til å legge til rette for konkurranse på like vilkår.

Oslo, den 15. mars 2018

Christoffer Sundby
Administrerende direktør Circle K Norge AS